

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . 1 „ 50 „
Egy órá . . . — „ 50 „
Egyes szám ára 5 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

(Nádasy-féle ház)

hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

M megjelenik hetenként háromszor: **kedden, csütörtökön és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben

Szobrot Kossuthnak!

A Pécssett létesítendő Kossuth-szobor bizottságának elnökétől Pécs szab. kir. város és Baranyavármegye hazafias közönségéhez intézett következő sorokat vettük:

„Emeljünk szobrot Kossuthnak!

Ez a hazafias eszme lelkesítsen most bennünket, ezen eszmének testté válása legyen a közel jövőben egyik legfőbb célunk.

Az ország szívében — Budapesten — emelendő szobor költségei a magyar nemzet halászásának kifolyásaként biztosítottak látszik immár, de illő és nemes dolog, hogy az új Magyarország legnagyobb megteremtőjének a vidék gőczpontjain is álljon emléke!

Lebegjen előttünk a szép tettekben a külföld példája, mely nagyjait minden nevezetesebb helyen megörökíti!

S ki tagadná, hogy hazánk délnyugoti részének Pécs a legnevezetesebb helye?

Álljon tehát Kossuth szobra itt is!

Lelkesítsen bennünket most az a gondolat, hogy majdan látva a lánglelkű és önzetlenségben páratlan nagy hazafit megörökítő szobrot: új erőt, új lelkesedést merítsünk sokat szenvedett édes hazánk jólétéért és nagygyátételéért való küzdelemre!

A Pécssett létesítendő Kossuth-szobor gyűjtőiveit a bizottság szétküldte s ennek nevében és megbízásából fordulok Pécs szab. kir. város és Baranyamegye hazafias közönségéhez azzal a kérelemmel, adakozzék a szent célra kiki tehetségéhez képest, járuljon ehhez a szegény ember filléreiével, a gazdag nagyobb adományával, hogy e mű létrehozásában része legyen szegénynek és gazdagnak egyaránt.

A szoborra szánt adományokat akár az ivartartó uraknak, kiknek névsorát a hírlapok közölni fogják, akár közvetlenül a pécsi kölcsönös segélyező egyesületnek kérem beküldeni. — Minden adomány hírlapilag nyugtázva lesz.

Kossuth hazafisága és kitartása legyen munkánkkal.

ERRETH JÁNOS

a pécsi Kossuth-szobor bizottság elnöke

Nem kételkedünk benne, hogy a szobor-bizottság hazafias fáradozásainak meg lesz az óhajtott eredményök s városunkban nemsokára egy a megörökített szándékolt dicső férfi nagyságának, de Pécs szab. kir. város jelentőségének is megfelelő díszes emlékszobor fogja hirdetni Kossuth Lajos hervadhatlan érdemeit.

Pécs városára és Baranyamegyére ez immár becsületbeli kérdéssé vált, mert szomorú világításba helyezné úgy városunkat, mint megyénket az egész ország színe előtt, ha bármi okból az elhatározott szobor létesítése hajtórést szenvedne. Pedig hogy a terv illő módon keresztülvihető legyen, nemcsak lelkes, de tevékeny hazafiságra, őszinte és buzgó áldozatkészre van szükség; ne csak azért vessünk pár garast az eszme megtestesítésén fáradozó lelkes gyűjtőknek, hogy lerázzuk őket nyakunkról, hanem legyünk áthatva valamennyien azon lélekemelő tudattól, hogy hazafias kötelességünk te h e t s é g ű n k h ő z k é p e s t á l d o z a t o t i s h o z n i a s i k e r b i z o t t i t á s á r a .

Másra, mint városunk és megyénk lelkes közönségére ezen szent cél elérésére nem támaszkodhatunk, félre tehát minden kicsinyes mellékletekkel, némuljon el itt a kishitűség, a féltékenykedés, a széthúzás, mert csak összetartással művelhetünk nagy dolgokat!

Teljesen méltányoljuk megyénk egyes nagyobb városainak azt a törekvését, hogy ők a magok kebelében is óhajtának nemzetünk ujkori messiásának emlékszobrot emelni, mert ez csak hazafias

buzgalmukról, a dicső férfi emléke iránti határtalan kegyeletükről tesz élő tanubizonyságot, amde félünk tőle, hogy az erők ily szétforgácsolása mellett elhatározásuk csak a pécsi szobor létesítése elé fog csaknem legyőzhetlen akadályokat gördíteni a nélkül, hogy a saját tervök a megörökített nagy férfihoz méltó módon megvalósítható lenne.

Egy a modern kor igényeinek megfelelő ércszobor, mert klimatikus viszonyaink közt más anyag nem felel meg a célnak, nagy összegeket igényel, oly összegeket, melyeket sem Mohács, sem Siklós és közvetlen vidék — bármily lelkes legyen is közönségök — elő nem teremthetnek, mert megyénkben csaknem teljesen hiányzik az a középbirtokos osztály, melynek áldozatkészége az ily eszmét megvalósítani segítene; teljesen a polgári osztály filléreire vagyunk utalva, ez az osztály pedig nálunk, hol a kereskedelem pang s a fillokeravész gazdasági válsággal fenyeget, egymaga nem hozhat oly áldozatot, hogy abból a járási székhelyeken tervezett szobrok költsége kikerüljön; azt pedig, hogy a szellemóriások holmi törpe méretű faragott képei szegyenkezzenek falaink közt, úgy hisszük megyénk emlitett derék városai sem fogják óhajtani.

Ha az ország fővárosában emelendő impozáns szobor költségei már minden kétséget kizárólag biztosítva nem lennének, Pécs városa sem tartathatna igényt arra, hogy kebelében egy kisebbszerű szobor emeltessék s ez esetben Pécs hazafias közönsége is bizonyára önmegtagadással mondott volna le a saját szobráról s minden erejével az országos szobor létesítését támogatta volna. — Gyakorolják megyénk városai az önmegtagadás nemes erényét a pécsi szobor eszméjével szemben is, mert ennek az ő buzgó közreműködésükre bizony nagy szüksége van s ha aztán ezzel a megyei székhelyen egy díszes és impozáns Kossuth-szobor létesítését lehetővé tették, majdan büszkén hivatkozhatnak rá, hogy ők erre a szoborra nemcsak pénzüket, hanem egy kedvenc tervöket is hozták áldozatul.

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Hajtórés.

— Az én első föllépésem. —

Irtá: Balla Kálmán.

Nagy boldogság egy „konzervatóristára“, ha fölszólítják, hogy „játékonycélra adjon elő valamit!“ Tudom magamról. A szini képezde növendéke voltam én is. Tanultam és — statisztáltam a „nemzeti színház“ deszkáin. Eleinte kielégíti az embert, ha estén kint a „nép“-ből egy hallgató alakot képviselhet s előadás után fölveheti fárasztó működéséért a dus honoráriumot. (5 hatost.) De később észreveszi, (t. i. az ember) hogy ez nem minden. Hogy tulajdonképpen ő is érez, neki is van hangja, — ha ugyan van, — szeretné már ő is hangját hallatni. Ilyenkor fölébred benne valami, a mi ösztökéli arra, hogy bemutatassa tehetségét a világnak. Epedve várja azt a megváltó lelket, ki fölszabadítsa gyötrelmeitől, tért nyisson előtte, melyen aztán tisztességesen meggyőzőtörhesse hallgatóit. Én is alig vártam a percet, mikor megjelenvén előttem a „megváltó“, egy emelvényre és hallgatóságra mutatva így szóljon hozzám: Ime, a te idő is elérkezett!

És egy szép napon a „megváltó“ csakugyan megérkezett, egy középmagasságú, borvirágos orru, tuskés bajszu uri ember alakjában. Fejét glória helyett egy eső által megzöldült fekete kalap fűdte. Az első látásra megszerettem ezt az embert. Hát még mikor megtudtam, mi járatban van! Bemutatva magát, előadta, hogy ő „Az első magyar asztal tár-

saság“ alelnöke. „A kör“ márczius 15-ének véfordulóját méltóan akarja megünnepelni; nagyon megtisztelve éreznék magukat, ha én valami vers vagy monolog előadása által „estélyük sikerét biztosítanám.“ Ő a hírlapokat értesíteni fogja s biztosít róla, hogy küldöttség fog értem jönni, hogy a kör helyiségébe vezessen. Meg volt a régen várt alkalom. Egy hétfőn törtem a fejemet azon, hogy mit is „adok be“ a nagyérdemű közönségnek! Elgondoltam százfélet s mind rosznak találtam. Előszedtem az összes verses és nem verses könyveimet: kerestem, kutattam, de nem találtam semmi alkalmat. Már közel jártam a kétségbeeséshez, mikor szemembe öltik Coppé „Hajtórés“ című monologja. Heuréka! Megvan!

Alkalmoszerűnek nem épen alkalomszerű, — gondoltam magamban — de jó hosszú. Aztán vannak benne kitérők. Ez már valami. Ezzel lefűzöm őket. Elkezdtem magolni. A kilencz oldalos monologot másnap már reczitáltam. Azután elkezdtem hangosan szavalni, színezve a helyzeteket a hanggal. Olyan meghatóan tudtam már előadni azt a szép részletet, mikor a hajós inas a kutyájával mereng a csillagok fényénél. Hát még a kitérők. Mikor a hajót a vihar tönkre teszi s nem menekül meg senki, csak a hajós inas, akit hű kutyája vonszol a csolnakba. Már a vihart is remekül csináltam.

De legjobban sikerült a végjelenség, mikor a hajós inas küzd a veszett kutyával. Itt kiadtam minden hangomat. Ugy ordítottam, hogy felmondták a lakásomat. S mikor daczára eme barátságos figyelemzetetésnek, tovább szavaltam, rendőrért akartak menni, hogy bevitetnek a megfigyelő osztályba. Tehát minden a legszebb rendben ment. Végre beköszöntött a várva-várt nap reggele. Rohantam a „Pan-

nóniába“, átolvasni a lapokat, vajjon mit irnak a mai est előkészületeiről? Sorba vettem őket: az „Egyetértést“, „Pesti Napló“-t, „Budapesti Hírlap“ ot. Sehol semmi. Nem! Ez lehetetlen! Az én emberem talán felültetett volna és a lapokat nem értesítette? Vagy talán azok nem tartják érdemesnek egy hazafias ünnepély megemléstét? Vagy, ami még borzasztóbb mindezeknél, elmarad az estély?! Izgatottságom tetőpontra hágott, midőn tekintetem a senki által eléggé nem méltatott „Kis Ujság“ ra esett. Végső kétségbeesésben elkezdtem lapozgatni s a lap utolsó oldalán egy cím vonta magára figyelmemet:

„Hering-estély.“

Miután én ilyenről még sohasem hallottam, kezdett a dolog kissé érdekelni, annál is inkább, mert úgy rémlett előttem, hogy valaha tanultam én a „hering“-ről, sőt ha jól hallottam, még vannak emberek, akik meg is eszik.

Kezdttem tovább olvasni.

„Ma „Az első magyar „asztal társaság“ műkedvelői előadással és tombolával egybekötött „Hering-estélyt“ rendez a kis templom-utcai Gruber-féle vendéglőben.“

Az első pillanatra úgy éreztem magam, mint akit álmából a végrehajtó kelt föl. Azután kezdtem gondolkozni. Hátha tévedés a lap részéről. Rosszul értesültség; valaki rossz tréfát engedett meg magának, hogy a hazafias érzelmu polgárokat kigunyolja. Ugy van, ugy! Nem is lehet másképp! Mit is keresne egy hazafias ünnepélyen a „hering“?

Szóval teljesen megnyugtattam magam s izgatottan vártam az estét. Már hat órákor frakkba vágtam magam, hogy méltóan fogadhassam a küldöttséget. Számláltam a perczeket; közbe közbe halkan,

Külföld.

Szerbiai hírek. Nikolajevics miniszterelnök szigorú rendeletben tiltotta el a tervbe vett radikális pártgyűléseket. A rendelet szövege szerint minden olyan nyilvános gyűlés, melyen a király azon ukáza, melylyel a királyi szülöket rehabilitálta, képezne vita tárgyát, a közrendet és békét veszélyeztető csoportosulásnak tekintendő, melyekkel a hatósági közegeknek azonnal épügy kell eljárni, mint az zavargásoknál szokás, az ily pártgyűlések vezetői pedig vád alá helyezendők. Daczára ennek, a radikális párt jövő vasárnapra Belgrádba nagy népgyűlést hirdetett, melyen a volt radikális miniszterek is részt fognak venni.

A muzsika kéz. A pétervári hirhéd S z l á v J ó t é k o n y s á g i E g y e s ű l e t legutóbbi ülésén elhatározta, hogy tetemes szubvenczióban fog részesíteni egy magyarországi szláv papot, akinek az lesz feladata, hogy a szláv propagandát Magyarországon vezesse.

Hírek.

— **(A pécsi „Kossuth-szobor“-bizottság)** a gyűjtés eszközzésére az alatt irt utca-beosztással a következő urak fölkérését határozta el: Erreth Kálmán és ifj. Erreth János Alsó és felső-malom, sörház, Bodó Aladár dr. és Rónaky Kálmán dr. Megye, Plébánia és plébánia köz, Egry Béla dr. és Németh József Apáczta, Sczitovszky-tér és Vörösmarthy, Kindl József és Reeh György Bóltiv-köz, Kazinczy és Király, Blauhorn Antal és Toldy Béla dr. Széchenyi-tér, Jeskó Alajos és Pap Zsigmond Czitrom, Deák és Kert, Blum Béla dr. és Jobst László dr. Mária és Mór, Reberits Imre és Szieberth Nándor Kis és Nagy Flórián, János, Bástya, Krasznay Miklós dr. és Zsolnay Miklós Ferencziék, Hunyady, Gyár és Jókai-tér, Herberth János és Szautter Gusztáv Kossuth Lajos utca, Pintér J. és Wertheimer Jakab Hal tér, Siklósi-országút (Mór utcától a Bu zatérig) Fördő utca, Mazaly József és Rath Mátyás Indóház és Majláth, Stern Károly és Záray Károly dr. Irgalmasok utcája és Majláth-tér. Szuly János és Zalay Mihály Iskola, Káptalan, Szepes, Sirisaka Andor és Várady Ferencz Kálvária Kaposvári, Mil-tényi Miklós dr. és Nick Alajos dr. Kisfaludy, Per-czel és Gábor, Nendvich Andor és Rauch János Klimó, Radonay és Báthory, Mutschenbacher Viktor, Perls Armin dr. Lyceum és Nepomuk, Kovácsics János és Jankovits Hugó Pálya, Gerecze Péter dr. és Zavaros Péter Papnövelde, Mihálovits Antal és Szvácsek Mihály Petrezselem, Nemes Vilmos dr. és Weiler N. János Siklósi és Czinderi, Dischka Győző és Kelemen Mihály Teréz és Zrinyi, Dollinger András és Ruprecht Nándor Vásártér, Ferenczy László dr. és Kisasszony József Anna és József. Burghardt József, Eizner Dóczy, Grauman János, German István, Járányi József, Járányi István, Konecz András, Kasza Ferencz, Lill János, Nagy Gadó József, Papp József, Rozsits Sándor, Ráus József, Skolnik Ferencz, Szel-man Győző, Tiffenbacher Nándor, Vég András öreg, Vidákovits György. Ágoston, Ágoston-tér, Alsó Balo-

kanyi, Alsó havi, Alsó-Puturla, Antal, Battyani, Bar-átur, Erzsébet, Farkas István, Fehérváry, Felső-Balokányi, Felső-havi, Felső-Puturla, Felső-Vámház, Fe-rencz, Gáspár, Gründler, Halász, Harangöntő, Hatház, Hegyalja, István, Károly, Katalin, Kisboldogasszony. Könyök, Lánca, Légszesz-gyár, Major, Mandula, Már-ton, Mindenszentek, Orsolya, Ó-temető, Pajta, Péter, Pucher, Rét, Sándor, Szikla, Szőlő köz. Szőlő, Tetye-tér, Tetye, Zidina-környéke, Zsolnay [s a budai kül-város esetleg itt föl nem említett utcáiban] való gyűjtésre fognak felkérni. Czirják Antal, Czirják Ignácz, Dobszay Antal, Göbel Kálmán, Horváth Ko-kán György, Horváth Géza, Hartl Ferencz, Marschal N., Ott Márton, Ott Béla, Schmelzer Ferencz, Ta-másy Ferencz, Wachauer Károly. Árpád, Alajos, At-tila, Bálics, György, Kaszárnya, Kis-Király, Kis Gyűd, Kis-kereszt, Kis-Rókus, Kórház, Makár, Mezőszél, Miklós, Nyil, Ráczváros, Radnics, Rókus-alja, Rókus, Sándor, Szigeti országút, Tábornok, Tábori, Vilmos, Vitéz, Xaver, [s a szigeti külváros esetleg itt föl nem sorolt utcáiban] való gyűjtésre kéretnek föl.

— **(Vay Miklós báró halála.)** Az agg főúr, ki 1860-ban kancellárja volt Magyarországnak. pünkösdi vasárnapjának éjjelén meghalt Budapesten. A kiegyezés után az országgyűlés koronaörnek vá-lasztotta. 1888-ban lett a főrendiház elnöke. Tegnap temették el Alsó-Zsolcán a családi sírboltban.

— **(Kossuth mellszobra.)** Elismerésre méltó a Zsolnay-gyár három fiatal szobrászának azon elha-tározása, hogy Kossuth Lajos hazánk nagy fiának mellszobrát a lehető legjutányosabb áron forgalomba hozzák. Az első példány a napokban készült el Dol-linger András szálló-bérlő rendeletére. Tudósítónk, a ki alaposan megsejmelte a csinos kivitelű mell-szobrot, teljes megelégedését fejezte ki a fiatal mű-vésznek e pártolásra méltó mell-szobra fölött, melyből kétféle kiadás készült, u. m. fehér gipszben öntött (3 frtért) és antik-bronzal készített (4 frtért.) Elha-tározták továbbá a vállalkozók, hogy a szobrok el-adása után visszamaradt tiszta haszonból a Pécsen fölállítandó Kossuth-szoborra megfelelő összeggel hozzá fognak járulni. Hi-zszzük, hogy a különböző társas-egyesületek idejekorán megszerzik e szobrok egy-egy példányát. Így a pécsi Polgári Kaszinó csinos disz-teremben legközelebb föl lesz állítva egy ilyen antik-bronzozott mellszobor, mit S i r i s a k a Andor ren-delt meg a saját költségére az egyesület számára.

— **A kik e művészi kivitelű mellszobrocskák-ból meg-rendeléseikkel közvetve is hozzájárulni óhajtanak a Kossuth-szoborhoz, azok forduljanak Dollinger András szálló-bérlőhöz („Hétféjedelem“)** a ki a vál-lalkozóknak ez időszerinti ingyenes megbízottja.

— **(A csendőr altábornagy elutazása.)** Morai és Köröstarcsai T ö r ö k Ferencz altábornagy, a csendőrség főfelügyelője kedden a délutáni vonat-tal érkezett Pécsre a hivatalos szemlék megtartása céljából, de alig érkezett meg, már itt várta egy hivatalos távirat, mely bevonulásra szólította föl, s így még az éjjeli vonattal Budapestre utazott föl. A megszakitott szemle folytatására az altábornagy kö-zelébb visszatér Pécsre.

— **„A Pécsi Kerékpár Egyesület“** f. hó 20 án délután tartja ez évben tavaszi országúti

(zart) versenyeit a következő versenyszámokkal: I. Kezdek verseny. Résztvehetnek azok, kik díjat még nem nyertek. Táv. 4000 m. Indulás a budai vámbáztól az üszöghi vasuti vágányokig és vissza. Elsőnek ezüst, másodiknak bronz, harmadiknak bronz érem. Nevezési díj: 2 korona. 2. Haladók verseny. Résztvehetnek azok, kik első díjat még nem nyertek. Táv. 6000 m. Indulás a budai vámbáztól az üszöghi kastélyig és vissza. Elsőnek ezüst s ha a távot 14 p. 12 mp. alatt teszi meg, úgy elnyeri a „P. K. E.“ titkárainak tiszteletdíját is, másodiknak ezüst, harmadiknak bronz, negyediknek kis bronz érem. Nev. díj 2 korona. 3. Lassu verseny. Táv. 100 m. Első és másodiknak tiszteletdíj. Nev. díj 1 korona. 4. Népfölkelők verseny. Résztvehet minden 32 éven felüli club tag, a ki díjat még nem nyert. Táv. 4000 m. Elsőnek nagy bronz, másodiknak bronz érem. Tét 2 korona. 5. Vigasz verseny. Résztvehet-nek azok, kik az előbbi versenyek egyikében in-dultak, de díjat nem nyertek. Elsőnek kis ezüst, másodiknak bronz, harmadiknak kis bronz érem. Nev. díj 2 korona. Nevezés a helyszínen a verseny-titkárnál. Délután fél 3 órakor indulás a Bedő ká-véházból a versenytérre. Nevezési zárnap: 1894. május hó 17 én esti 7 óra. Rossz idő esetén a ver-seny 1894. május hó 24 én tartatik meg. A neve-zések a „P. K. E.“ versenytitkárhoz ifj. Bedő Imre urhoz (Pécs, Bedő kávéház) intézendők személyes kézbesítés vagy posta útján ajánlott levélben, a borítékon e szó „nevezés“ feltüntetésével. A verse-nyek után esti 8 órakor közös vacsora étlap szerint és díjkiosztás a Dollinger-féle „Hétféjedelem“ szál-loda nyári helyiségében. A „Pécsi Kerékpár Egye-sület“ versenybizottsága. Versenybírák: Zsolnay Vilmos, Kiss József, Szikorszky Tádé, Zsolnay Mik-lós, Bolgár Tivadar. Versenytitkár: ifj. Bedő Imre. Rendező és főparancsnok: Eggerszgy Kálmán. In-dítók: Kiss Ernő és Bodó Aladár dr. Időmérők: Marx Nándor, Koharits N. János, Höfler László. Orvos: Wallerstein Bódog dr. Pályafelügyelők: Leyritz Kál-mán, Piacsek Virgil, Mandl Ottó, Nagy Mihály. Az egyesület ezután is meghívja a közönséget és a sport barátait az érdekesnek mutakozó versenyekre.

— **(Szinházi műsor.)** Ma csütörtökön C s ó k Dóczy Lajos poetikus vigjátéka. Péntek: B a g d a d i h e r c z e g n ő. Dumas sziműve. Szombaton: M a d a r á s Zeller népszerű operettje. Vasárnap két elő-adás: Délután: P e l e s k e i n ó t á r i u s, Este először: F o g a d o t t l e á n y u j népszimű. Előkészületre kitűzetett: F é n y á r n y a i Szigligeti Ede nagyha-tású 5 felv. drámája, melynek két főszerepét S o m o g y i Károly és R. B a l o g Etel játsszák. Az elő-adások tegnapról kezdve 8 órakor kezdődnek.

— **(Uj téglagyár Mohácson.)** Mohácson legközelebb egy, nagyszerűségben Magyarországon eddig páratlan téglagyár fog az üzemnek átadatni. Bizonyára feltűnt már mindenkinek, a ki hajóval Mohácsot érintette, az a rendkívül nagy s több öri-ási kéményekkel ellátott gyártelep, a mely a duna-gőzhajózási társaság szénrakhelyei fölött, a Duna mentén elterül. Ez a telep Rosenthál Samu mohácsi lakos téglagyára. A telepnek területe 40.000 □ mé-ter. A gyár Rost Ottó mérnök a budapesti keramit

— nehogy megerőttessem a hangomat, — recitáltam magamban a monologot.

— Nyolcz óra! Senki! — mondogatom tovább: „A bánat könyveimet visszafojtá . . .“

Kopogás. Nyugodtságot erőltetek magamra s lehetőleg lágy, de kellemes hangon mondom: „Szabad!“

Belép az ajtón egy 16—17 évesnek látszó su-hancz, rövid „Mikádó“-val, de annál hosszabb csiz-mákkal. Csak úgy csurgott róla a víz. Ő volt a „küldöttség!“ A tisztje volt engem az előadás szin-helyére kalauzolni. Bár nem valami bizalommal, de engedtem a fölszólításnak s megindultunk. A kapu előtt fiakkerek álltak. Én beleültem az egyikbe s egy órai kínos döcögés után helyen voltunk. Egy József-városi szűk utca disztelen kurta korcsmája előtt. Megilletődve szálltam ki a kocsiból s hogy meg ne ázzék czilinderem, siettem be a kapu alá. Utánam a „küldöttség.“ Bevezetett a „terem“-be.

Ez több volt, mint amit az én művészi phantá-siám elképzelni tudott. Egy meglehetősen szűk, 10—12 méter hosszú „terem“, — füstös falakkal, melyről bajos dolog volt megállapítani, hogy eredetileg milyen színe volt. Egy törött üvegű „meteor“ lámpa terjesz-tett fényt, vörös világával még pirosabbra festve a bortól úgy is kipirult arcokat. Mert voltak bizony szép számmal. A József-város lelkes polgárai, kik nappal szembe sem tűnnek, lévén olyan foglalkozá-suk, mely megköveteli a fő- és térdhajtást; a hon-leányok és honasszonyok, kik kora reggelenként el-látják a fővárost friss tejes vízzel. Szóval váloga-tott közönség volt.

Beléptemkor az „alelnök“ — az én emberem, — azonnal hozzám sietett. — Most másképp volt ül-tözve, mint első találkozásunk alkalmával, mert kalap nem volt fejn — a társaság többi tagja lelkes tapssal fogadott, mi egy kissé visszahozta már-már távozó bátorságomat. A művész felülkerekedett az emberen és legyőzte kicsinyes aggályaimat, kezdtem körülte-

kinteni szinpad után. De sehogy sem tudtam, felfe-dezni. Először azért, mert a „teremben“ a nagyérdemű „kör“-tagok olyan füstöt csináltak, melyen még a legélesebb mohikán szem sem láthatott volna kereszt-ül; másodsor pedig azért, mert — nem volt.

Helyet mutattak számomra az asztalnál. Jobb oldalamon az „alelnök“, balról pedig a „küldöt-tés“ ült. Ezalatt az „elnök“ — maga a korcsmáros — tányéron egy tisztítatlan sós heringet tett elem. Nagyot néztem a szörnyetegre és bizonyos félelem szállott meg. Nem tudtam, hogy hát tulajdonképen mit is csináljak én azzal a heringgel? Nagy zava-romban az „alelnök“ jött segítségemre s megmagya-rázta, hogy az estélyükön épen az a „viccz“, hogy mindenkinek meg kell egy sós heringet ennie, mert arra lehet ám — inni.

Szabadkoztam, mentegtem magam, hogy én nem ehetem, nem ihatom, mert az gátolna a szava-latnál, nehézkessé tenné a nyelvemet, azután meg ártana a hangomnak, pedig nekem első a hang . . .

— Nekünk pedig a multság! világosított föl kedélyesen az „elnök“, — mi már megszenvedtünk, megettük a magunk részét, hát egye meg az ur is.

Látva, hogy itt nincs apelláta, teljesen meg-törve neki kezdtem . . . Mire megettem, borsó nagy-ságu verejték-cseppek hullottak homlokomról a he-ring maradványokra. Vízet kértem. Rám förmedtek, hogy miféle ember lehetek én, hogy tőlük vizet me-rek kérni! „Bort!“ A szomjuság győzött, a só marta, égette belső részemet, nem is gondolva többé a sza-valatra, egy hajtásra kiürítettem a felém nyujtott borral telt poharat.

Szinte könnyebben éreztem magamat. Kezdtém beletörődni a helyzetbe s nyugodtan vártam a törté-nendőket. Közbe közbe ittam, mert folyton szomjas voltam. Már éjjel felé járt az idő, a társalgás már a legszabadabban folyt, s tökéletesen elfeledtem ott-létem tulajdonképeni rendeltetését, midőn az „alelnök“

nek eszébe jutott, hogy „miután a gyomrunknak eleget tettünk, nem ártana egy kis multság!“

Általános fölkiáltások minden felől: „Halljuk a művészt!“ — már t. i. engem. — „Kezdje már!“ „Csend!“ „Halljuk!“ s e közben „az elnök“ a „kül-döttség“ segítségével hirtelen föltuszkolt az — asz-talra.

Rémülten tekintettem körül.

Mindenfelől bortól felhevült tekintetekkel, ne-vető arcokkal találkozta. Egy némely műbarát lelkesedve nyujtotta felém poharát.

— De soká kéreti magát! — szólott egy terme-tes hölgy mellettem.

— Valami vigat! figyelmeztett a szomszédja, izmos, erőteljes alakjáról ítélve mézsáros lehetett.

— Most fogunk csak nevetni! — tódítja a „küldöttség!“

Reszketni kezdtem csak a gondolatra is, hogy mi fog most velem történni, ha elszavalom nekik a szegény hajós fiu bus históriáját. Kezdtém észrevenni, hogy ijedtemben már a bekezdést is elfelejtettem. Helyzetem kétségbeesítő volt. Lelki szemem előtt feltűnt a megindult hallgatóság, amint felemelt ök-lökkel rohannak reám s kidobnak a sáros utcára, mint olyan embert, ki a multságukat szándékosan rontom el. Szegény frakkom! Még ki sem volt fizetve! Mit tegyek? Egyszerre egy mentő gondolat tűnt elem. Elkezdtem:

„A kakasülön. Magánjelenet, írta Gabányi Ár-pád . . .“

Szerencsésen keresztül estem rajta.

Volt kiabálás, taps, „Éljen!“ „Hogy volt!“ „Hogy kábult bele a fejem, s miután annyira el voltak ragadtatva, hogy „még valamit“ akartak hallani, hát — megszöktem.

Igy estem én túl az első nyilvános szereplése-men; szerencsémre ép bőrrel menekültem meg, csak a lakásomból kellett kiköltözködnöm, daczára annak, hogy még el se szavalhattam a „Hajó törés“-t.

gyár részvénytársaság műszaki vezetőjének terve s felügyelete alatt épült. A téglák gyártására 3 hatalmas a legújabb módszerre berendezett körkermence készült el. Gyártási képessége évenként vagyis 10 havi időszak alatt 16 millió téglá, 4 millió cserép és 1 millió hornyolt cserép, a mely utóbbinak gyártását csakis a talaj kitűnő volta teszi lehetővé. A gyárban állandóan 450—500 munkás van alkalmazva. A munkások alkalmazásánál a vidék tönkre jutott földmives népe előnyben részesül, amely humanus cselekedeteért Rosenthált valóban elismerés illeti. Rosenthál, kinek azelőtt is volt téglagyára, gyártmányával már eddig is nagy tért hódított Bulgáriában. Most újabb a bulgár állam részéről kapott nagyobb téglá és cserép rendelményeket. Előbbieket kaszárnyák építése, utóbbiakat templom befödések részére. Szép eljárásra vall a dunagőzhajózási társaságnak azon határozata, hogy fenti gyártmányoknak szállítási díj tételét 30%-kal leszállította, a miáltal ezeknek kivitele meg van könnyítve. A gyár a Duna és vasút mentén fekszik s így a szállításra nézve följötte kényelmes.

— **(Tűz Mohácson.)** Mohácson rövid idő alatt kétszer volt tűz. Szombaton este Novák György földmives háza gyuladt ki, s néhány perc alatt teljesen leégett. Szerencsére éppen nagy eső és szélcsend volt, mert különben a szomszédos nádas házakat baj érte volna.

— **(Athelyezés.)** Az igazságügyminiszter Zánkay Aladár dr. kaposvári járásbírói albirót a pécsi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

— **(Kereszt szentelés.)** Említettük, hogy Papp József városi bizottsági tag keresztet állítottatott, melynek ünnepélyos felszentelése nagy számu hívek részvételével, pünkösdi hétfőn ment végbe. A körmenet a budai külvárosi templomból indult a 7 órai mise után, melyet Károly Ignác apát-plebánus vezetett. A kereszt felállítottat a Balokányi tó alatti vasuti hidon túl az ott elterülő szántóföldek sarkán. A körmenet odaérkezéskor Károly Ignác azonnal elvégezte hosszas imával a felszentelést, mely után magvas szónoklatot tartott a kereszttről és általában a szent képek kegyeltes tisztelgésétől. Majd Papp Józsefről emlékezett meg, ki azon alkalomból, hogy életének 60-ik évét elérte és a kereszt közelében történt életveszélytől való szerencsés megszabadulása emlékére emeltette Isten dicsőségére. Meghatva hallgatta a nagyszámu közönség szeretett lelkipásztorának üdvös imáit, melynek befejeztével néhány imát mondtak el és egyházi énekek hangjai mellett vonult vissza a körmenet a plebánia templomba.

— **(Gyorsaság nem boszorkányság.)** Mint lapunkat értesítik, a Pécsről egy órányira fekvő Szalántára, hol posta van, Pécsről egy t. é. április 23-án feladott s helyes czimmezéssel ellátott levél április 26-án érkezett meg, tehát három nap alatt. Egy Igalban f. é. február 27-ikén feladott s teljes czimmezéssel ellátott levél pedig április 27-ikén érkezett meg rendeltetési helyére: Szalántára, tehát két hónap alatt.

— **(Iparkiállítás Mohácson.)** A mohácsi ipartestület minden év pünkösdi napján kiállítást szokott rendezni azon tárgyakból, amelyeket az iparos tanoncok kizárólag magok készítenek Vasárnap és hétfőn is volt ily kiállítás a mohácsi ipar olvasó körében. Stajevics János orsz. képviselő és Trixler Károly főbíró nyitották meg. Mindketten buzditó szavakban felszólították a nagyszámban megjelent iparosokat, hogy az 1896-ban Bpestben rendezendő országos kiállításon minél tömegesebben résztvegyenek. Azután Jahoda Ede ipartestületi elnök kalauzolása mellett megtekintették a kiállított tárgyakat. Valamennyi készítmény elismerést érdemel. De különösen leköttették az ember figyelmét a következő tárgyak: 1. miniatúr háza, melynek hossza 70 cm, szélessége 40, magassága 50 cm. volt; 1. gyönyörűen díszített szűr; 4 drb díszedény, Zsolnay utánzat; 1. tájközből készült s remekül kifaragott ékszerkosár és két lőszerszám garnitúra. Utóbbi három tárgy nyerte el a főtudalomidíjakat, 1—1 cs. és kir. aranyat.

— **(Az „Athleta-club“)** kedden délután tartott igazg. választmányi ülésén elhatározta, miszerint az állandó verseny-pályát a Tetyén 150 méter hosszúságban kiépítteti s azt a jövő hó 3-án tartandó tavaszi verseny alkalmával megnyitja. A pálya szélessége 3 méter lesz s talaja kötérmelekkel lesz fedve, hogy az időjárás viszontagságának jobban ellen álljon.

— **(Dunába ugrott.)** Kis Kovács János reform. révész Mohácson f. hó 9-én d. e. 11 óra körül eloldotta csónakát és a parttól a Duna közepéig, valamivel az alsó-zátony felett evezett. Itt megállt járművel és az ugynevezett alattság-kötéllel zsákba gyöngyölt követ erősített hasára. A parton állókhoz azt kiáltva, hogy majd hozzák ki csónakát, belevetette magát a hullámok közé. A parton járkálók gyorsan a tett helyére eveztek, s minthogy az alattság kötél természetesen a ladikhoz volt erősítve, ki is huzhatták az öngyilkos hulláját, melyet a kő lefelé huzott volt. Az öngyilkosságba a nevével való viszálykodás üzta a szerencsétlent.

— **(Baranya-sellyei majális.)** A baranya sellyei önk. tüzoltó-egylet 1894. évi május hó 27-én az uradalom „Szárász“ erdejében saját pénztára javára zártkörű majális rendez. Belépti díj sze-

mélyenkint 50 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté délután 3 órakor. Etel s italról gondoskodva van. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság június hó 3-án tartatik meg.

— **(Szándékosság, vagy véletlenség?)** Rózsa János mezőőr Kud Antal mágoesi lakost a napokban Marsald Antal földjén találta, amint annak a heréjét aratta. Midőn 15 lépésnyire megközelítette, megszólította, de Kud hirtelen felugrott s meg akarta támadni a mezőőrt, ki erre fegyverét vette elő védelméül. Kud ezután futni kezdett, a mezőőr utána s futás közben Kud lábába lőtt. Az ügyet a sásdi kir. járásbírósnak följelentették. A mezőőr azzal védekezik hogy a fegyver véletlenül sült el.

— **(Felakasztotta magát.)** Schwarcz Mihály villányi kiskereskedő pünkösdi napján felakasztotta magát a padlás gerendájára. Mikor észre vették, már halva volt. Özvegye és három kis gyermeke siratja végzetes tettét.

— **(Gőzkomp Mohácson.)** A Mohács és a Margitta sziget közti közlekedést közvetítendő propeller szombaton kezdte meg működését Augusztusig, míg a Nicholson W. F. bpesti gyárosnál megrendelt hajó elkészül, a d. g. t. tól bérelt „Város“ nevű kis csavargőzöszön történik az átkelés. A viteldíjak a következők: üres kocsi 10 kr., terhelt 20 kr. 1 személy I. hely 2 kr. II. hely 1 kr. A hatóság betiltotta a sokacz földmivesek tulajdonát képező ugynevezett „derglyé“-ken való átkelést, mert ezen járműveken a közlekedés életveszélyes. Ezen tilalmi rendeletre a sokaczok annyira fölháborodtak, hogy az ő révük előtt kikötött gőzkomp ponton köteleit elvágták és a pontot viznek bocsájtották. A hatóság azt nem állította eddig vissza. A sokaczok pedig a tilalmi rendelet ellenére közlekednek saját járműveiken, úgy mint eddig.

— **(Jégeső.)** Mohácson hétfőn oly óriási záporosó volt, hogy az utczákon tíz centiméternyi magasan állott a víz. Majd jégeső következett olyan, a milyent már évek óta nem láttak. A jeget lapáttal kellett elhárítani. A jég helyenként elpusztította a vetéseket. Maiss és Satoristye környékén szintén nagy zivatar volt. Tegnapielőtt Szabolcs és Pécsbánya-telepen is, az előző napokon pedig Abaligetén volt jégeső.

— **(Halál földomlás által.)** Kész Katalin Kész Ádám maissi földmives 15 éves leánya, a napokban egy három méternyi magas földfal tövében egy maga dolgozván, éppen akkor, mikor az atyja megérkezett kocsiával, hogy földet vigyen, a fal felső része inogni kezdett és — bár az apa leányát hirtelen figyelmeztette a veszélyre — a leányt már menekvés közben, maga alá temette. Bár a segítség azonnal ott volt, mire a föld alul kiszabadították, a leány már halott volt.

— **(Nyári mulatság.)** A baranyamegyei hadastyán betegsegélyző-egylet részben a létesítendő Kossuth szobor, részben saját alapja javára folyó évi június 3-án az üszöghi erdőben nyári mulatságot rendez. A mulatság műsora: Indulás zenével délelőtt 10 órakor a Majláth térről, a Király utczán végig a Zsolnay-gyár felé. Délután táncz, tekézés, kerékpártúzás, többféle alakú léggömbök felbocsátása, m. pl. elefánt, teve, ördög, boszorkány stb. alakban. Este táncz, mely alkalommal a tánczkör tömérdek lampionnal lesz megvilágítva. Végül fényes magnezium-világítás. Belépti díj: előre váltva személyenkint 20 kr., mely jegyek Köszt János, Gyimóthy Gyula és Dobszay Antal urak kereskedésében válthatók; a pénztárnál 30 kr. katonai- és gyermekjegy 10 kr. A mulatságon az egylet saját zenekara játszik. Kezdeté délután fél 3 órakor.

— **(Örültséget tett.)** Bodonyi Ignác ismert egyén a Ráczvárosban, a nevéhez sok gaz csiny fűződik; rablásért és több rendbeli lopásért van ez időszereint is főljelentve. Kedden pedig, miután berugott, özv. Nagy Jánosné aajtját betörtte s a halálra rémült asszonyt agyonveréssel fenyegette, a miért az ellene lopás miatt emelt vádját vissza nem vonta. A német ürögi előljáróság sürgős kérésére a csondörök megjelentek a helyszínén. De alig látta meg Bodonyi a szuronyokat, egyszerre örültséget kezdett tettetni. Beszállították a kórházba, a honnan még az nap megugrott. Ujra elfogták tegnap és mivel az örültséget tovább tettet, ismét bevitték a kórházba. Bodonyi azért játsza az örültséget, mert így remél szabadulni a büntetésektől.

— **(Pályázatok.)** A pécsi kir. tszékhez évi 1600 frt. fizetés és 350 frt. lakbérrel javadalmazott bírói állásra pályázatot hirdetnek. A dárda kir. jbiróságához évi 1100 frt. fizetés és 200 frt. lakbérrel javadalmazott albirói állásra. A pécsi kir. jbiróságához 800 frt. fizetés és 245 frt. lakbérrel jav. jegyzői állásra. A sásdi kir. jbiróságához 800 frt. fizetéssel és 175 frt. lakbérrel jav. jegyzői állásra. A mohácsi kir. jbiróságához 800 frt. fizetés és 175 frt. lakbérrel jav. jegyzői állásra. A mohácsi kir. jbiróságához 1600 frt. fizetés és 250 frt. lakbérrel jav. bírói állásra. A siklósi kir. jbiróságához 1100 frt. fizetés és 200 frt. lakbérrel jav. albirói állásra. A pályázati kérvények sávell Kálmán kir. tszéki elnökhöz 2 hét alatt adandók be.

— **(Halálozás.)** Özv. Trapsa Mihályné szül. Radol Anna f. hó 15-ikén 77 éves korában meghalt Pécsen. Erccsenyi Antal vendéglős f. hó 14-én 57 éves korában elhunyt Pécsen. Özv. Himmel Jánosné szül. Mutschenbacher Erzsébet f. hó 15-ikén 85 éves korában elhunyt Pécsen. Széleskörű rokonság s 27 unoka s 30 dédunoka gyászolja a megboldogultat.

— **(Az adózók figyelmébe)** Az 1894. és 1895. évekre újból kivetendő III-ad osztályu kereseti adó kivétel alapjául szolgáló adó kiszámítási javaslatokat tartalmazó kivetési lajstrom, f. évi május hó 17. napjától számítandó 8 nap alatt vagyis e hó 25-éig bezárólag a városi pénztári hivatalban közszemlére kitéve lesznek, — amiért is figyelmezteti a városi tanács az érdekelteket, hogy jogukban áll a kitétt lajstromot a hivatalos órák alatt betekinteni s az abban foglalt adójavaslatokra nézve észrevételeiket szóval a kivető bizottság előtt, avagy írásban a tek. pénzügyi Igazgatóságnál előterjeszteni. Egyuttal közhírré tétetik az is, hogy az adókivetési tárgyalás a városi tanács-ház közgyűlési termében f. hó 28-ik napján délután 3 órakor veendi kezdetét.

A polgári házasság sorsa. Wekerle Sándor miniszterelnök a saját elhatározásából szombaton Bécsben járt a főségénél. A főrendiházban történt szavazás után eleinte az volt czélja Wekerlenek, hogy csak e héten megy Bécsbe, de időközben megváltoztatta szándékát, mert értesült arról, hogy a fősége a pünkösdi ünnepeken nem lesz az osztrák fővárosban. Wekerle a főségének a főrendiházban történekről s a kormány további szándékairól jelentést tett. A kormány álláspontja az, hogy a javaslatot keresztülviszi minden fondorkodás daczára. Hétfőn fogadta a fősége háromnegyed óráig tartó magánkikallgatáson Schlauch Lőrincz bíboros püspököt is. Az audiencián, úgy hiszik Bécsben, szöbakerült a főrendiház szavazása és az egyházpolitikai reformok jövője.

Művészet, irodalom.

Rezervisták. Pünkösdi első napján ez a megyarositott bohózat került színpadra igen jó előadásban. A szereplők mindnyájan pezsgő jó kedvvel játszottak s a közönség nem fogott ki a folytonos jóízű nevetésből. Dezséri (Butter Flórián) egyszerű konzervgyáros és liferáns volt. Az ő arczjátéka és mókái fölülmulhatlanok Follinus, Bodroginé, Kállai Lujza, Kézdy Juliska, Kassai, Polgár, Peterdi pompás alakokat mutattak be. Balla, mint Czinege báró egy kaczagató figurát produkált. Meg kell még emlékeztünk Parányiról, ki egy izraelita rezervistát játszott megjelenésével óriási kacaját keltve.

Kintornás család. Tóth Ede remek műve pünkösdi második napján szép közönséget vonzott a szinkörbe. Az előadás méltó volt a nagy népszínmű-író művéhez. R. Balog Etel, (Mari) a szerencsétlen leányt, ki szerelmének esett áldozatául igen szépen játszotta. Csupa közvetlenség, csupa hév volt játéka. Megható volt, midőn szerencsétlen szerelme történetét beszélte el a harmadik felvonásban. Somoogyi Károly Kötő Károlyt, az ideális gondolkozásu vasuti baktort adta nemes egyszerűséggel, igaz hangokon. A közönség igazi élvezettel nézte játékát, mely művészi magaslapon állott. Kézdi Juliska, (Juczika) s Kassai (Laczi) igen ügyesen játszottak és szépen énekeltek. Dezséri potya fiskusa töről metsett alak volt. Polgár a molnár inast élethűen játszta. Poetikus jelenség volt a kis Nagy Béla, a kire a publikum egy cseppent sem volt zavaró hatással. Saghiné, s Bogárná igyekeztek szerepeiket kifogástalanul játszani.

Vasgyáros. Ohnet György elpusztíthatlan népszerűségű színművét kedden adták szép számu publikum előtt. Az előadás a jobbak közé tartozott. R. Balog Etel Clairje ismert, művészi alakítás. Szakács (Derblay) igen figyelemreméltóan adta a vasgyarost. Meglátszott rajta, hogy e szerepet kedvvel játsza s azon törekszik, hogy minél tökéletesebben mutassa be. Igen sikerült volt a második felvonásbeli nagy jelenete, amidőn Clair kiméletlenül viszszautasítja. Dezséri nagyszerű volt Moulinetban. Bligni herceget Balla játszta igen sikerűlten. Előkelő volt mindig s a nem valami rokonszenves szerepet rokonszenvesse tette kitűnő előadásával. Jók voltak: Szilágyi Berta, P. Kovács Mariska, Bogárná.

Az Ország-Világ új korszakot él. Megteremtette magának azt az időt, midőn közel jár ahhoz, hogy kiszorítsa hazánkából a külföldről kolportált hasonló irányu lapokat. A lap tartalmát az új és régi írói gárda legszámottevőbb tagjai gazdagítják. Az Ország-Világ az a lap, mely megszólaltatja a nagy pauza után Jókait, Mikszáthot, Vadnay Károlyt, Degré Alajost stb., ezáltal akarván viszoznai előfizetőinek áldozatkészességét. Az Ország-Világ a hazai lapok között az egyedüli, mely havonként többször zeneműlelkeket közöl a legkivá-

